

Vy från vardagsrummet genom hallen mot sovrummet.
Mot matplatsen syns spaljén med Höganäskrusen framför.

Det formstarka 60-talet blomstrar i den lilla sommarstugan i Stockholms skärgård och Marianne och Ragnar har inga planer på att förändra sin ömt vårdade tidsspegel. Här kliver man rakt in i en värld av rött, grönt och brunt.

Ljuset flödar in i vardagsrummet genom två stora fönsterpartier. De röda dynorna inköptes på NK, fåtöljen är Bruna Mathssons Eva, gardinerna är specialsydda hos Marimekko och ryan under bordet kommer från Mariannes barndomshem på Söder i Stockholm. Ovanför vardagsrumsbordet hänger den suveränt enkla spånlampan som ger ett diskret gult ljus.

Färgstarkt 60-tal *värt att vårda*

TEXT SOFIA MEURK | FOTO PER MYREHED

VÄNSTER Marianne och Ragnar på altanen till sin sommarstuga från 1968. De stora fönstren sitter i vardagsrummet och i den andra vinkeldelen finns sovrum och badrum. Den lättskötta naturtomten består närmast huset av gräsmatta med stenpartiväxter vid altanen. Under ett av vardagsrummets stora fönster sitter partier av teak som dekor. De båda utgångarna på stugans baksida har också dessa dekorpartier som fortfarande är väldigt fräscha.

Sovrummets enkelgarderob har samma slags glasknopp som finns på hallgarderoberna. Till sovrum och badrum sitter ljusa gabondörrar med trähandtag och nyckelbrickor i plast. Glasknopparna pryder sin plats på garderobsdörrarna i hallen, den gröna tapeten utgör hallens färgaccent. Garderoberna i sovrummet har sidor och dörrar i obehandlad masonit, här en detalj som visar dubbelgarderobens handtag i plast och de smäckra utanpåliggande gångjärnen.

PÅ VÄTÖ, strax öster om Norrtälje, tillbringar Marianne och Ragnar somrarna i stugan som de byggde 1968. För en utomstående är det en upplevelse att få besöka paret och konstatera att allt i stugan är i originalskick. Tänk att vävtapeterna, köksinredningen och textilierna överlevt 90-talet då inredningen måste ha framstått som hopplöst omodern. Nu har det gått 40 år och plötsligt är den i ropet.

ENKELT OCH HÅLLBART

Huset är byggt på en del av den tomt där Ragnar tillbringade somrarna som barn i ett hus från 1910-talet. När han och Marianne hade bildat familj blev det aktuellt med ett eget sommarboende. Efter att på sportstugeutställningar ha studerat olika husfabrikanters utbud fastnade de för stugan M 59 från AB Milbohus i Vetlanda. Beställningen gjordes hösten -67 och under sommaren därpå uppförde Ragnar stugan efter att ha gjutit plintar på de ställen där det inte fanns berg i dagen. Inredningen kom på plats under hösten. Det var på håret att allt kunde levereras vad gäller lös inredning eftersom Milbohus i samma veva gick i konkurs, men Ragnar lyckades med hjälp av lite envishet att få alla leveranser.

–Leveransen kom en fredag mitt i sommaren och på lördagen började jag bygga ihop alla delar, berättar Ragnar. De färdigisolerade väggblocken var en meter breda och takstolarna var också färdiga

HÖGER Köket har kvar sin ursprungliga inredning och väven ovanför diskbänken är fortfarande lika fräsch som för 40 år sedan. Kulörerna på och inuti köksskåpen har Marianne blandat till – rött på luckorna, brunt på stomarna och milt grönt inne i skåpen. Knopparna i furu matchar väven. Under skåpen finns fler originaldetaljer i form av belysning, hållare för hushållspapper och fack för mjöl och gryn. Intill och ovanför spisen är det brunt som gäller i de öppna skåpen.

byggsatser. Arbetet med huskroppen tog tre veckor. På hösten byggde jag klart invändigt och vi flyttade in sommaren 1969 efter att alla golv hade lackats.

Den totala ytan är 59 kvadratmeter, ursprungligen fördelat på två sovrum, hall, badrum, kök och vardagsrum. Originalplanritningen modifierades av Ragnar för att få stugan luftig. Öppningen mellan kök och vardagsrum gjordes bredare och i badrummet installerades en duschkabin i stället för en mellanvägg, och mulltoa installerades i stället för torrtoa. Det finns utgång till baksidan från både badrum och kök. I vardagsrummet flödar ljuset in genom två stora fönsterpartier. När sonen Anders inte längre tillbringade somrarna med sina föräldrar tog Ragnar ner väggen mellan de två pyttesmå sovrummen.

Det mesta i stugan är tidstypiskt – både exteriören och interiören. Den bruna fjällpanelen är fortfarande i bästa skick och dekoren under fönstren i form av stående teakstavar har fått precis rätt patina. På taket ligger samma röda betongtegel som när huset byggdes. Uteplatsen i sydväst är nästan lika stor som vardagsrummet och här står fyra A2-stolar runt bordet som Ragnar snickrat. Genom entréns orange glasparti anar man taklampan i furu.

– Vi säger sommarstuga och inget annat. Det passar så bra med stilen, nästan som äldre tiders sportstuga, säger Ragnar. Filosofin vi hade var att det skulle vara enkelt och hållbart och det visade sig stämma. Till exempel har vi inte behövt byta väven på väggarna, den är lika fin nu som då.

BRUNO MATHSSON SAMSAS
MED LOPPISFYND

Interiören är ett mecka för den designintresserade. Här har Marianne med säkert öga stått för urvalet och det mesta är lika fräscht som 1968. I de stora

Marianne och Ragnar i den stora öppningen mellan kök och vardagsrum.

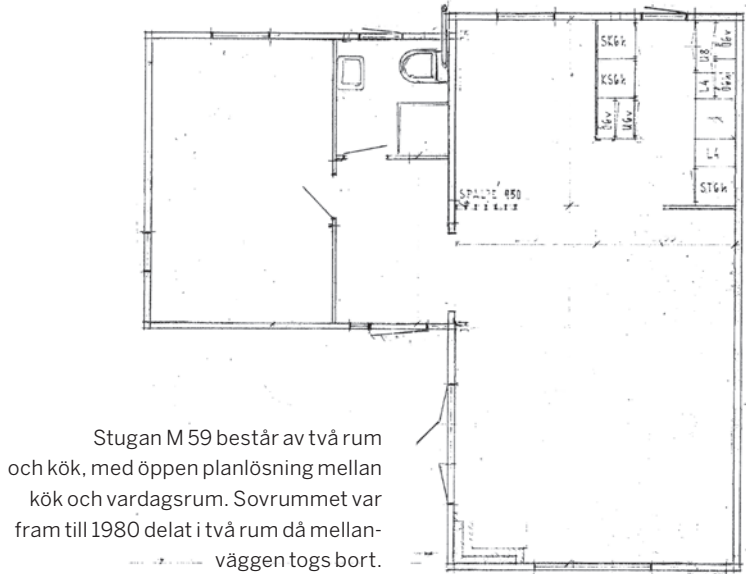
vardagsrumsfönstren hänger specialbeställda gardiner från Marimekko i det grönvita mönstret Unikko, designat 1964.

– Jag hittade tyget och tyckte att det skulle passa så bra här, säger Marianne. Vi lät sy upp gardinerna hos Marimekko. Jag lämnade in en mall för hur formen skulle vara för att passa med fönstren. De har faktiskt hållit riktigt bra men vi funderar på att låta sy upp likadana eftersom de blivit lite blekta i den starka solen här i vardagsrummet.

De röda soffdynorna från NK matchar gardinerna och golvlamporna i grönt och rött från Ateljé Lyktan. Bruno Mathssons fåtölj Eva samsas med en nätt fåtölj som är ett loppisfynd och den enda möbel som köpts på senare tid. Ryamattan kommer från Mariannes mammas bostad på Tavastgatan i Stockholm. Lampan över soffbordet ger ett behagligt gult sken genom det tunna fanéret. Även ovanför köksbordet hänger en klassiker som på senare år fått ett rejält uppsving, nämligen Ateljé Lyktans Bumling i design av Anders Pehrson. Precis som i vardagsrummet har köksgardinen även den ett för sin tid modernt mönster – Pompelmona av Sven Fristedt.

– Sven Fristedt är en av mina favoriter – det är fina färger och vackra mönster som står sig över tid, säger Marianne.

Runt köksbordet står Thonetstolarna nr 14, som designades redan 1859, med matchande dynor i rött och grönt. Ja, så här kan man hålla på och räkna upp klassiker efter klassiker. Men minst lika intressant är de detaljer som bara blivit till av ren slump och först nu efter alla år framstår i sin suveräna enkelhet. I sovrummet är till exempel garderoberna i masonit omålade och har kvar sina handtag och knoppar i plast och glas. Masoniten har ju fått en nyrenässans och här är beviset på att en gnuttu patina gör materialet ännu vackrare.

AB Milbohus i Vetlanda tillverkade framför allt fritidshus men också villor, barnstugor och pensionärsbostäder. Företaget var verksamt 1960 –68. I grunden fanns en äldre sågverksrörelse.

SOMMARÖ MED STENBROTT

Denna typ av sommarstuga kräver sin omgivning och på just den här naturtomten är miljön helt rätt. Höga tallar ramar in baksidan av tomten och framför huset finns endast en låg vegetation. Närmast stugan är det gräsmatta med blåbärris på sidorna. På sensommaren plockar de dagligen blåbär till frukost. Den stora altanen inramas av enkla stenparti-växter och smyckas endast av en stor kittel med sommarblommor.

– Här är vi från juli till slutet av september varje år. Midsommar tillbringar vi alltid i stan, sedan är det landet som gäller. På försommaren nyttjar vi stället enbart på helgerna.

Omgivningarna bjuder på allt för en lyckad sommarvistelse. Bara 200 meter bort finns havet och båtplatsen. Bad finns också i närheten. Åt andra hållet ligger ett av öns många stenbrott. Vätö är känt för sin stenbrytning. Kring förra sekelskiftet levererades mycket stora mängder gatsten och de-
korsten till Stockholms gator och paradbyggnader.

Vad händer framöver med denna tidsspegel? Marianne och Ragnar funderade ett tag på att sätta upp kakel ovanför diskbänken där det sitter väv-
tapet. Tanken var att skydda väven från väta, men eftersom den har klarat sig under alla år så bestämde de sig för att den säkert klarar flera år till. Av kaklingen blir alltså intet. Däremot har de beställt en liten kamin som skall stå i utrymmet mellan kök och vardagsrum där de i dag har en låg bokhylla. För att kaminen skall smälta in så mycket som möjligt har de valt en skyddande glasskiva till golvet i stället för den svarta plåt som är standard. Täljsten på eldstadens sidor och vitmålat skorstensrör gör att kaminen inte kommer att dominera rummet. För övrigt görs inga förändringar. Här kommer Marianne och Ragnar även framöver kunna erbjuda de två barnbarnen en miljö som är få förunnade. ■

ÖVERST HÖGER Vy från vardagsrummet genom hallen mot sovrummet. Mot matplatsen syns späljén med Höganäskrusen framför. Taklampan i hallen ger ett vackert ljusspel i taket. Den här köptes i Jämtland i en konsthantverksbutik vid fjällhotellet Kallgården. Modellen är rikt kopierad i olika material och säljs i dag i de flesta inredningsbutiker.

HÖGER Garderoberna i hallen är tapetserade med en häftig grön tapet där spegeln i orange utgör utrops-tecknet. Till vänster dörren till badrummet.

Panelen i badrummet ingick inte i originalleveransen, utan är ett av Ragnars tillägg. Blandaren och det avocado-gröna handfatet är som nya.

FRITIDSHUS

I Sverige finns det i dag nästan 700 000 fritidshus som går under benämningen sommarstugan, sommarhuset, landet, torpet eller stugan. På 30-talet började på allvar planlagda så kallade sportstugeområden att växa fram. Fritiden skulle ägnas åt frisksport, gärna kombinerat med friluftsböende under ledig tid. Med allmänt ökat välstånd och längre semester ökade sommarstugebyggnaderna och var på 60-talet mycket intensivt. Husfabrikanterna arbetade för högtryck. Den monteringsfärdiga enplansstugan med öppen planlösning och små sovrum dominerade. M 59-stugan från AB Milbohus kostade 12 600 kr år 1967, vilket var en ansevärd summa. De flesta stugor från den här tiden är om- och tillbyggda i flera etapper och det är därför ovanligt med stugor i originalskick.

